

Come On Labels

Common appliance policy – All for one, One for all – Energy Labels

Αριθμός Συμβολαίου: **IEE/09/628/SI2.558219**

ΔΟΚΙΜΕΣ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

Περίληψη διαδικασιών και καλών πρακτικών

(Πακέτο Εργασίας 3 - Παραδοτέο 3.4)

Μάιος 2011

Συγγραφέας: **Milena Presutto, ENEA**

με την υποστήριξη των εταίρων του προγράμματος Come On Labels

Η αποκλειστική ευθύνη για το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου εμπίπτει στην αρμοδιότητα των συγγραφέων. Το περιεχόμενο δεν αντικατοπτρίζει απαραίτητα τη γνώμη της Ε.Ε.. Ούτε η EACI ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι υπεύθυνες για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται εδώ.

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ.....	6
3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.	7
3.1 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ.....	7
3.2 ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.....	8
3.3 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ	12
3.3.1 <i>Η επίσημη διαδικασία που θα ακολουθηθεί στα Κράτη Μέλη.....</i>	<i>12</i>
3.3.1.1 <i>Διαδικασία επαλήθευσης ενεργειακής σήμανσης και οικολογικού σχεδιασμού.....</i>	<i>12</i>
3.3.1.2 <i>Χρήση εναρμονισμένων προτύπων.....</i>	<i>13</i>
3.4 ΟΙ ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	14
4. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ (ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ) ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ.....	16
4.1 ΣΟΥΗΔΙΑ	16
4.2 ΔΑΝΙΑ	17
4.3 ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ.....	18
4.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ.....	22
4.4.1 <i>Το πρόγραμμα ATLETE</i>	<i>22</i>
4.4.2 <i>Το πρόγραμμα SELINA</i>	<i>23</i>
4.4.3 <i>Το πρόγραμμα TORPEN.....</i>	<i>25</i>
4.5 ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΣΕ ΧΩΡΕΣ ΕΚΤΟΣ Ε.Ε.	27
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	29
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	31

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα που αφορούν ποσότητες και μονάδες, σε αυτή τη μελέτη οι αριθμοί είναι γραμμένοι σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες

- το κόμμα "," είναι το διαχωριστικό μεταξύ του ακέραιου και του δεκαδικού μέρους ενός αριθμού
- οι αριθμοί με περισσότερα από τρία ψηφία χωρίζονται από ένα κενό σε ομάδες των τριών ψηφίων
- στην περίπτωση των νομισματικών αξιών, οι αριθμοί χωρίζονται από μια τελεία σε ομάδες των τριών ψηφίων

Το έγγραφο αυτό ετοιμάστηκε στα πλαίσια του προγράμματος Come On Labels, με την υποστήριξη του προγράμματος Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη. Ο κύριος στόχος του προγράμματος, που δραστηριοποιείται σε 13 ευρωπαϊκές χώρες, είναι η υποστήριξη της ενεργειακής σήμανσης οικιακών συσκευών μέσω της δοκιμής συσκευών για έλεγχο της συμμόρφωσής τους με τα αναγραφόμενα στοιχεία της ετικέτας, μέσω της σωστής παρουσίας ετικετών στα καταστήματα και μέσω της εκπαίδευσης των καταναλωτών.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έννοια της ενεργειακής σήμανσης εισήχθη στη δεκαετία του 1990 μέσω της οδηγίας πλαισίου 92/75/ΕΟΚ ως ένα εργαλείο για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των οικιακών συσκευών και τη μείωση της οικιακής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, μετά από παραπάνω από μια δεκαετία και παρά το γεγονός ότι η υποδομή για τη χρήση της ενεργειακής σήμανσης υπάρχει σε όλη την Ε.Ε., μόνο πολύ λίγα κράτη μέλη εφαρμόζουν μια υπεύθυνη πολιτική για τον έλεγχο της σωστής εφαρμογής της ενεργειακής σήμανσης και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των προϊόντων με τα στοιχεία που αναγράφονται σε αυτή.

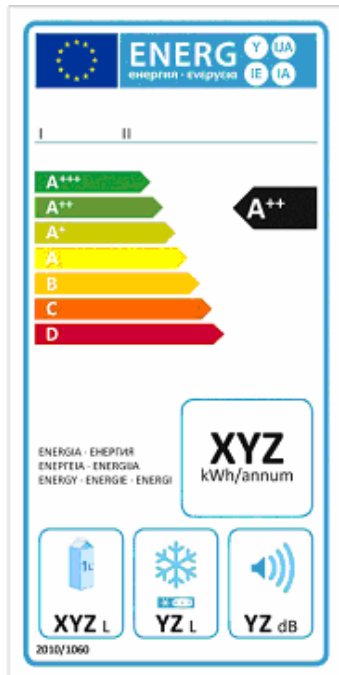
Μετά τη δημοσίευση της οδηγίας 2010/30/ΕΕ, που αφορά τη νέα ενεργειακή σήμανση, τη 18^η Ιουνίου 2010, τέσσερις κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί ακολούθησαν, καθορίζοντας τις νέες ενεργειακές ετικέτες για τις κύριες οικιακές συσκευές: ψυγεία (Σχήμα 1), καταψύκτες, πλυντήρια ρούχων, πλυντήρια πιάτων και τηλεοράσεις¹. Συγχρόνως, οι κανονισμοί οικολογικού σχεδιασμού που δημοσιεύονται από το 2009 καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που θα πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που πρόκειται να διατεθούν στην αγορά της Ε.Ε.. Η συμμόρφωση με όλες αυτές τις απαιτήσεις, καθώς και με τις δηλώσεις της ενεργειακής ετικέτας, θα πρέπει να επαληθευθεί.

Απαιτείται μια ισχυρή και συνεπής προσπάθεια για την αποδοτική εφαρμογή και τον έλεγχο των νέων νομοθετικών απαιτήσεων, καθώς και τις διατάξεις που αφορούν την παλιά ενεργειακή ετικέτα (Σχήμα 2), η οποία εξακολουθεί να ισχύει. Η ανάγκη για αποτελεσματική επιτήρηση της αγοράς είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού για τους παράγοντες της αγοράς και την προστασία των καταναλωτών.

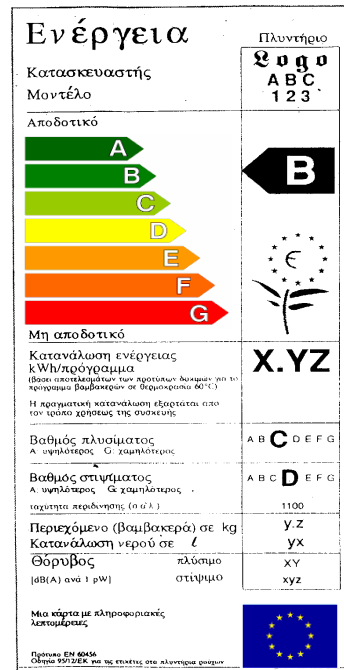
Σκοπός του παρόντος εγγράφου είναι να παρουσιάσει τις καλές πρακτικές που πραγματοποιούνται σε ορισμένα Κράτη Μέλη και που οι εθνικές αρχές επιτήρησης της αγοράς άλλων Κρατών Μελών θα μπορούσαν να εφαρμόσουν σε εθνικό επίπεδο.

¹ Δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 30^η Νοεμβρίου 2010 και τέθηκε σε εφαρμογή την 20^η Δεκεμβρίου 2010.

Σχήμα 1 Νέα ενεργειακή ετικέτα για συσκευές ψύξης.

Σχήμα 2: Παλιά ετικέτα για πλυντήρια.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

Οι στόχοι των δραστηριοτήτων του προγράμματος Come On Labels στον τομέα της δοκιμής συσκευών είναι:

- η αναθεώρηση των δοκιμών συσκευών: η επισκόπηση τόσο των επίσημων όσο και των μη επίσημων δοκιμών, καλύπτοντας την πλειοψηφία των δοκιμών που διενεργούνται, καθώς και η προώθηση ενός βελτιωμένου επιπέδου κατανόησης και συμμόρφωσης με τις συνθήκες δοκιμών των εναρμονισμένων προτύπων.
- η οργάνωση της δοκιμής συσκευών από τις εθνικές αρχές: η υποστήριξη και η ενθάρρυνση των εθνικών αρχών να αναλάβουν τον τομέα των δοκιμών, παρέχοντάς τους πληροφορίες για τις καλύτερες πρακτικές, καθώς και εμπειρία από άλλες χώρες.

Η παρούσα έκθεση έχει ως στόχο να συνοψίσει τις υπάρχουσες καλές πρακτικές δοκιμής συσκευών που αναπτύχθηκαν με επιτυχία στα Κράτη Μέλη ή αλλού (π.χ. σε ήδη ολοκληρωμένα ή σε εξέλιξη έργα του χρηματοδοτικού προγράμματος Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη - IEE). Το έγγραφο χωρίζεται σε δύο κύρια μέρη:

- αρχικά, γίνεται περιγραφή των κοινών διαδικασιών ελέγχου και των μεθόδων δοκιμής που έχουν οριστεί, καθώς και επιλογή των κατάλληλων εργαστηρίων στην Ε.Ε. για τις συσκευές που καλύπτονται από την ενεργειακή σήμανση και τους κανονισμούς οικολογικού σχεδιασμού, μαζί με μια σύντομη επισκόπηση της υφιστάμενης νομοθεσίας και της νομοθεσίας που προετοιμάζεται σε επίπεδο Ε.Ε. για την ενεργειακή σήμανση.
- στη συνέχεια, δίνεται μια σύντομη επισκόπηση της τρέχουσας πρακτικής, που αφορά τη δοκιμή συσκευών στην Ε.Ε. και στα Κράτη Μέλη όσον αφορά τον αριθμό των εθνικών επίσημων δοκιμών και των προϊόντων που καλύπτονται, καθώς και των μη επίσημων δοκιμών που διενεργήθηκαν (για παράδειγμα από Ενώσεις Καταναλωτών, ΜΚΟ, Εθνικά Κέντρα, κλπ.) χωρίς να ακολουθηθούν οι διατάξεις της νομοθεσίας της Ε.Ε. και τα εναρμονισμένα πρότυπα.

Το αναμενόμενο αποτέλεσμα και ο αντίκτυπος αυτού του εγγράφου είναι:

- η πραγματοποίηση μιας επισκόπησης των πιθανών κοινών διαδικασιών επαλήθευσης που αναπτύχθηκαν με επιτυχία σε επίπεδο Κρατών Μελών ή σε άλλα έργα του IEE, που θα προσπαθεί να εξηγήσει και να δικαιολογήσει (από νομικής, στατιστικής και πρακτικής άποψης) την ανάγκη να χρησιμοποιούνται μόνο οι καθορισμένες μέθοδοι δοκιμής και τα εκπαιδευμένα εργαστήρια.
- η δημιουργία κινήτρων στις εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς να αναπτύξουν ένα σχέδιο δοκιμών προϊόντων και να αυξήσουν τις δραστηριότητες αυτές μέσω της ανταλλαγής των πληροφοριών αυτών με άλλες εθνικές αρχές.
- η συλλογή ενός συνόλου πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται στις εθνικές αρχές, στους κατασκευαστές / προμηθευτές, στις ομάδες καταναλωτών και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης σχετικά με τις δοκιμές που πραγματοποιήθηκαν και τα αποτελέσματά τους.

Αξίζει να σημειωθεί ότι μία από τις νέες νομοθετικές απαιτήσεις για τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε., που περιλαμβάνεται στην οδηγία 2010/30/ΕΕ, είναι να προετοιμάζουν κάθε τέσσερα χρόνια έκθεση στην Επιτροπή, περιλαμβάνοντας λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητες επιβολής και το επίπεδο συμμόρφωσης στο έδαφός τους. Αυτό θα

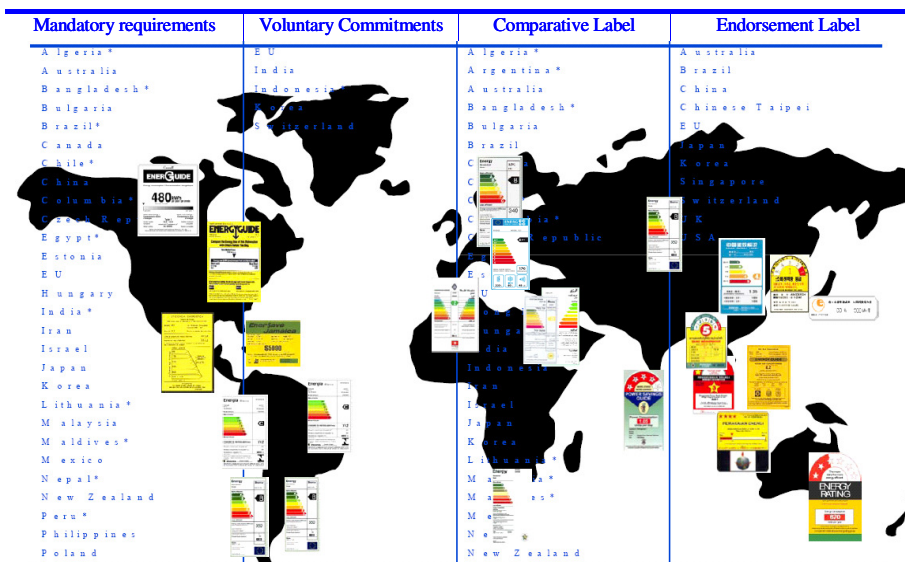
πρέπει να περιλαμβάνει και πληροφορίες σχετικά με τις δοκιμές ελέγχου της συμμόρφωσης συσκευών, με τις οποίες ασχολείται το παρόν έγγραφο.

3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

3.1 Επισκόπηση της νομοθεσίας για την ενεργειακή σήμανση και τον οικολογικό σχεδιασμό

Οι πιο κοινές ενεργειακές πολιτικές για τις συσκευές που εφαρμόζονται σε πολλές χώρες, τόσο εντός όσο και εκτός της Ε.Ε., είναι η σήμανση (ενεργειακή ή άλλου είδους) και οι απαιτήσεις απόδοσης. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν το 2008 από το Διεθνές Κέντρο Ενέργειας και αναφέρονται στο 2005, 61 χώρες σε όλο τον κόσμο, που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 80% του παγκόσμιου πληθυσμού (Σχήμα 3), έχουν εφαρμόσει τέτοιες πολιτικές.

Σχήμα 3: Οι ελάχιστες απαιτήσεις απόδοσης και η ενεργειακή ετικέτα, όπως είχε εξαπλωθεί παγκοσμίως το 2005 (πηγή: επεξεργασία πληροφοριών IEA 2008 από τη συγγραφέα)

Στο επίπεδο της Ε.Ε., η κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων και η λειτουργική απόδοση των κύριων οικιακών συσκευών, και γενικότερα «των συνδεδεμένων με την ενέργεια προϊόντων²», καλύπτονται από το συνδυασμό των μέτρων εφαρμογής δύο συντονισμένων οδηγιών πλαίσια:

² Σύμφωνα με την οδηγία 2010/30/ΕΕ ένα «συνδεδεμένο με την ενέργεια προϊόν» είναι κάθε προϊόν που, κατά τη χρήση του, έχει αντίκτυπο στην κατανάλωση ενέργειας και διατίθεται στην αγορά ή / και τίθενται σε λειτουργία στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των εξαρτημάτων τα οποία προορίζονται να ενσωματωθούν σε συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα που εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία, τα οποία διατίθενται στην αγορά ή / και τίθενται σε λειτουργία ως μεμονωμένα εξαρτήματα για τελικούς χρήστες και των οποίων οι περιβαλλοντικές επιδόσεις μπορούν να αξιολογούνται με ανεξάρτητο τρόπο (άρθρο 2.α).

- την οδηγία 2009/125/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21^{ης} Οκτωβρίου 2009, που θεσπίζει πλαίσιο για τον καθορισμό των απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα (αναδιατύπωση) (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 285, 31.10.2009)
- την οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19^{ης} Μαΐου 2010, για την ένδειξη της κατανάλωσης ενέργειας και λοιπών πόρων από τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα μέσω της σήμανσης και της παροχής ομοιόμορφων πληροφοριών σχετικά με αυτά (αναδιατύπωση) (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 153, 18.06.2010)

Η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό έχει ως στόχο τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό των απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού για τα συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα που έχουν σημαντική δυνατότητα βελτίωσης, προκειμένου να μειωθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και να επιτευχθεί εξοικονόμηση ενέργειας μέσω καλύτερου σχεδιασμού, ο οποίος οδηγεί επίσης στην εξοικονόμηση χρημάτων για τις επιχειρήσεις και τους τελικούς χρήστες. Απαίτηση οικολογικού σχεδιασμού θεωρείται κάθε απαίτηση που προορίζεται να βελτιώσει την περιβαλλοντική επίδοση ενός προϊόντος ή κάθε απαίτηση παροχής πληροφοριών σχετικά με τις περιβαλλοντικές πτυχές ενός προϊόντος. Από αυτή την άποψη:

- η «γενική απαίτηση οικολογικού σχεδιασμού» βασίζεται στο οικολογικό προφίλ ενός προϊόντος ως σύνολο, χωρίς να έχουν τεθεί οριακές τιμές για συγκεκριμένες περιβαλλοντικές πτυχές
- η «ειδική απαίτηση οικολογικού σχεδιασμού» είναι μια ποσοτικοποιημένη και μετρήσιμη απαίτηση που αφορά μια συγκεκριμένη περιβαλλοντική πτυχή ενός προϊόντος, όπως η κατανάλωση ενέργειας κατά τη χρήση, υπολογιζόμενη για συγκεκριμένη επίδοση.

Ο σκοπός της οδηγίας πλαισίου που αφορά την ενεργειακή σήμανση είναι: α) να παρέχει στους τελικούς χρήστες ακριβείς, θεματικά σχετικές και συγκρίσιμες πληροφορίες, με τη μορφή της ενεργειακής ετικέτας και του τεχνικού δελτίου, για την κατανάλωση ενέργειας και άλλων απαραίτητων πόρων από συνδεδεμένα με την ενέργεια προϊόντα και β) να επηρεάσει την επιλογή τους υπέρ των πιο αποδοτικών προϊόντων, προωθώντας έτσι την παραγωγή τους από την πλευρά του κατασκευαστή.

Ο σκοπός των δύο οδηγιών πλαισίων είναι να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ τους, καθώς και με άλλα υφιστάμενα κοινοτικά όργανα, προκειμένου να συμβάλουν στην αύξηση του αντικτύπου τους και στη θέσπιση συνεκτικών απαιτήσεων που θα εφαρμόζουν οι κατασκευαστές. Τα μέτρα εφαρμογής και των δύο οδηγιών πλαισίων περιλαμβάνονται σε κανονισμούς, οι οποίοι είναι άμεσα εφαρμόσιμοι σε επίπεδο Κρατών Μελών χωρίς καμία ανάγκη μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

3.2 Ενεργειακή σήμανση και οικολογικός σχεδιασμός για οικιακές συσκευές και άλλα προϊόντα

Από το 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξάγει μελέτες οικολογικού σχεδιασμού (Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων - DG Energy and DG Enterprise) ως βάση για την προετοιμασία των μέτρων οικολογικού σχεδιασμού. Αυτές έχουν δείξει ότι για τις οικιακές συσκευές, η φάση χρήσης έχει την υψηλότερη

κατανάλωση πόρων (ηλεκτρική ενέργεια, καθώς και νερό σε ορισμένες περιπτώσεις) και τις υψηλότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Ως εκ τούτου, οι περισσότερες από τις γενικές και / ή ειδικές απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού, που έχουν καθοριστεί στους ειδικούς κανονισμούς προϊόντος, σχετίζονται με αυτή τη φάση. Επίσης, η σήμανση που έχει καθοριστεί για τις συσκευές αυτές καλύπτει τη χρήση, αν και η κατανάλωση ενέργειας σε λειτουργίες χαμηλής ισχύος είναι σημαντική σε κάποια προϊόντα.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων³) τα πρώτα εννέα μέτρα εφαρμογής οικολογικού σχεδιασμού (Πίνακας 1) θα επιτρέψουν την εξοικονόμηση ενέργειας 341 TWh το 2020, που αντιστοιχεί στο 12% της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας της Ε.Ε. για το 2007.

Πίνακας 1: Εκτιμώμενη εξοικονόμηση ενέργειας το 2020 με βάση τα πρώτα εννέα μέτρα εφαρμογής οικολογικού σχεδιασμού που έχουν υιοθετηθεί.

Adopted implementing measures	Estimated savings (yearly by 2020)
Standby and off mode losses of electrical and electronic equipment (household and office)	35 TWh
Simple set top boxes	6 TWh
Domestic lighting	37 TWh
Tertiary sector lighting (office and street)	38 TWh
External power supplies	9 TWh
Televisions	43 TWh
Electric motors	140 TWh
Circulators	27 TWh
Domestic refrigeration	6 TWh
	= 341 TWh

Το πρώτο Πρόγραμμα Εργασίας της οδηγίας οικολογικού σχεδιασμού, όπως είχε ζητηθεί στο Άρθρο 16, υιοθετήθηκε την 21^η Οκτωβρίου 2008. Ορίζει μια λίστα με 10 ομάδες προϊόντων, που πρέπει να εξετάζονται με προτεραιότητα για την εφαρμογή των μέτρων την περίοδο 2009-2011: συσκευές κλιματισμού και συστήματα εξαερισμού, ηλεκτρικός εξοπλισμός θέρμανσης και εξοπλισμός θέρμανσης που χρησιμοποιεί ορυκτά καύσιμα, εξοπλισμός προετοιμασίας τροφίμων, βιομηχανικοί και εργαστηριακοί κλίβανοι και φούρνοι, εργαλειομηχανές, εξοπλισμός δικτύου / επεξεργασίας δεδομένων / αποθήκευσης δεδομένων, εμπορικός εξοπλισμός ψύξης και κατάψυξης, εξοπλισμός ήχου και εικόνας, μετασχηματιστές, εξοπλισμός που χρησιμοποιεί νερό. Η Επιτροπή καλείται να παράγει ένα νέο πρόγραμμα εργασιών έως την 21^η Οκτωβρίου 2011.

Οι πρώτοι κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί για την εφαρμογή της νέας ενεργειακής σήμανσης εκδόθηκαν την 28^η Σεπτεμβρίου 2010 από την Επιτροπή και δημοσιεύθηκαν την 30^η Νοεμβρίου 2010 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 314, μετά την τελική έγκριση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:

- Ένδειξη κατανάλωσης ενέργειας των οικιακών πλυντηρίων ρούχων (κανονισμός 1061/2010/ΕΕ).

³ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/ecodesign/product-groups/index_en.htm

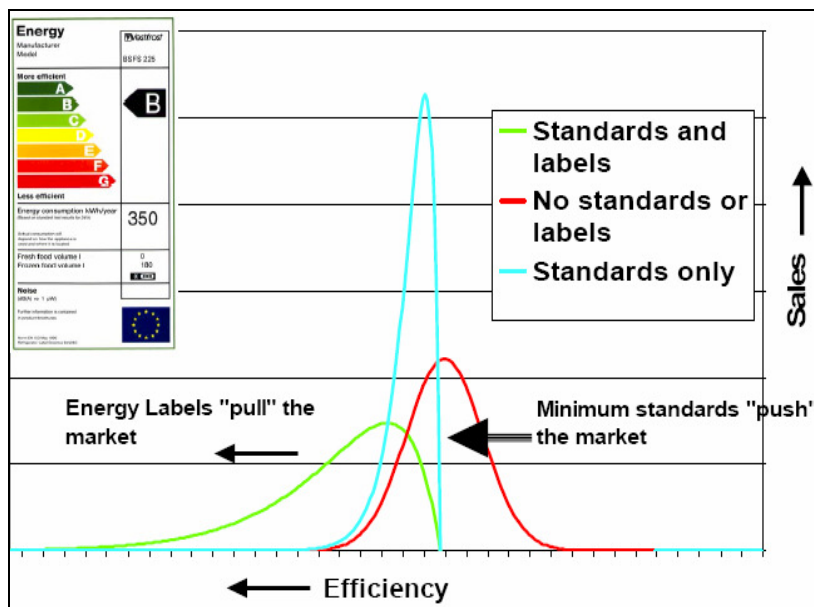
- Ένδειξη κατανάλωσης ενέργειας των οικιακών πλυντηρίων πιάτων (κανονισμός 1059/2010/ΕΕ).
- Ένδειξη κατανάλωσης ενέργειας των τηλεοράσεων (κανονισμός 1062/2010/ΕΕ).
- Ένδειξη κατανάλωσης ενέργειας των οικιακών συσκευών ψύξης (κανονισμός 1060/2010/ΕΕ).

Νέοι κανονισμοί οικολογικού σχεδιασμού και ενεργειακής σήμανσης είναι στο στάδιο της προετοιμασίας για:

- ηλεκτρικά στεγνωτήρια ρούχων, που επί του παρόντος καλύπτονται από την οδηγία της Επιτροπής 95/13/ΕΚ
- πλυντήρια-στεγνωτήρια ρούχων
- θερμαντήρες νερού
- λέβητες
- ηλεκτρικές σκούπες
- συσκευές κλιματισμού, που επί του παρόντος καλύπτονται από την οδηγία 2002/31/ΕΚ
- απορροφητήρες κουζίνας.

Τα συνεργικά αποτελέσματα των απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού και της ενεργειακής σήμανσης εξηγούνται στο Σχήμα 4. Οι ενεργειακές ετικέτες έχουν μία επίδραση «τραβήγματος», επειδή επιτρέπουν στους καταναλωτές να επιλέξουν το πιο αποτελεσματικό μοντέλο στην αγορά, ενώ οι απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού έχουν μια επίδραση «ώθησης», επειδή απομακρύνουν από την αγορά το λιγότερο αποδοτικό μοντέλο.

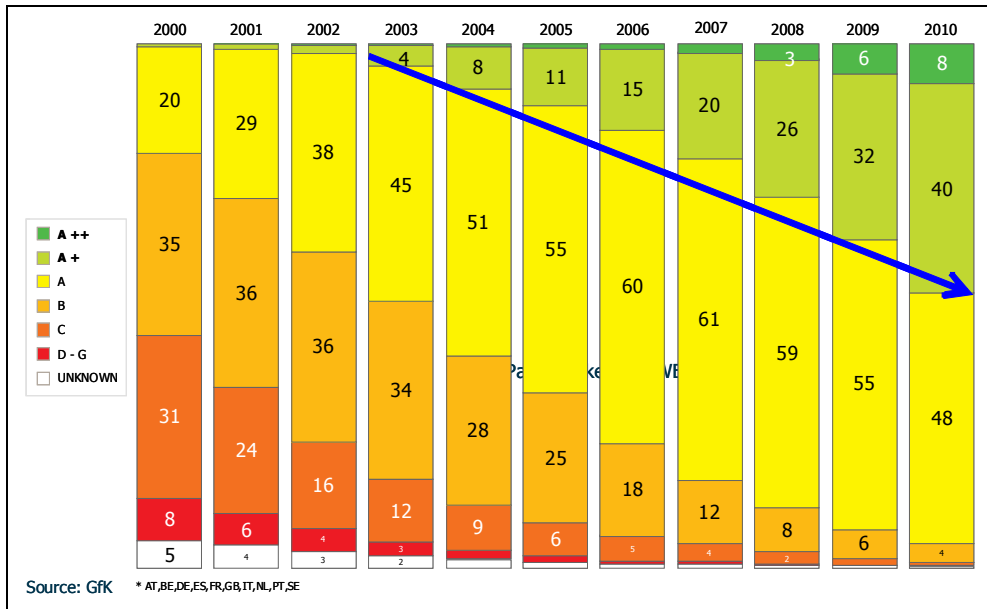
Σχήμα 4: Συνεργική επίδραση του οικολογικού σχεδιασμού και της ενεργειακής σήμανσης

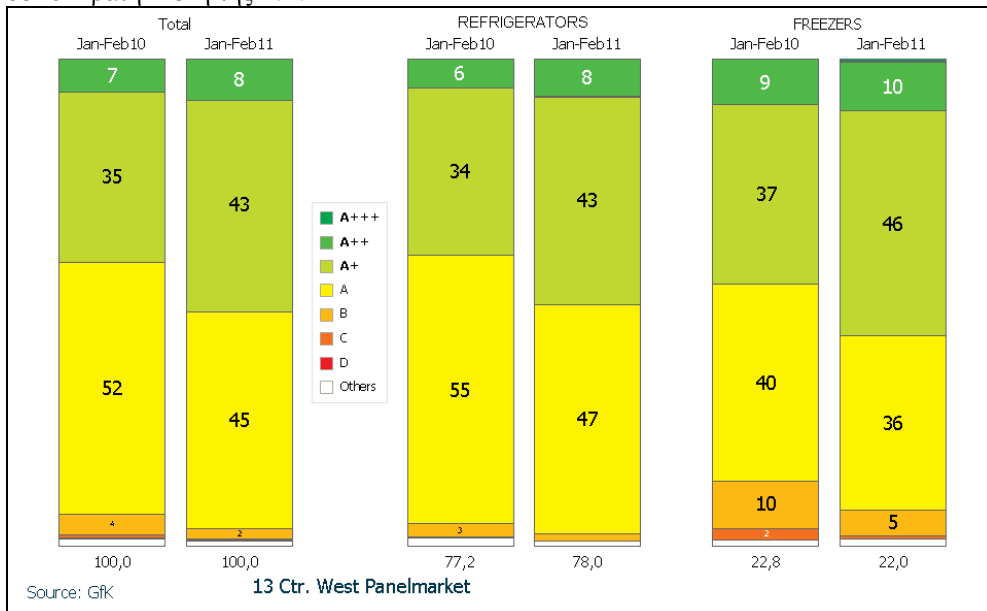
Η επίδραση των μέτρων πολιτικής - κατ' ουσίαν η ενεργειακή σήμανση για συσκευές ψύξης - έχει πρόσφατα συνοψισθεί όπως φαίνεται στο Σχήμα 5 για τις 10 μεγαλύτερες αγορές στην Ε.Ε. (ΑΤ, ΒΕ, ΔΕ, ΕΣ, ΦΡ, ΓΡ, ΙΤ, ΝΛ, ΡΤ, ΣΕ). Κατά την περίοδο 2000-2010, το μερίδιο των προϊόντων τάξης ενεργειακής απόδοσης Α+ (με ανοιχτό πράσινο χρώμα στο σχήμα) αυξήθηκε και έφτασε το 40% το 2010, όταν το μερίδιο των προϊόντων τάξης ενεργειακής απόδοσης Α++ ήταν 8%. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις

αρχές του 2011 (Σχήμα 6, αναφορικά με τις πωλήσεις σε 13 Κράτη Μέλη) κάποιοι καταυύκτες τάξης ενεργειακής απόδοσης A+++ κυκλοφορούσαν ήδη στην αγορά, ως αποτέλεσμα της προαιρετικής εφαρμογής της νέας ενεργειακής σήμανσης από ορισμένους κατασκευαστές.

Σχήμα 5: Πωλήσεις (%) ψυγείων και καταυύκτων την περίοδο 2000-2010 σε 10 Κράτη Μέλη της Ε.Ε.

Σχήμα 6: Σύγκριση των πωλήσεων (%) ψυγείων και καταυύκτων τον Ιάν.-Φεβρ. του 2010 και του 2011 σε 13 Κράτη Μέλη της Ε.Ε.

3.3 Επισκόπηση των διαδικασιών επαλήθευσης που ακολουθούνται στην Ε.Ε. για την ενεργειακή σήμανση και τον οικολογικό σχεδιασμό οικιακών συσκευών

Η διαδικασία επαλήθευσης της παλιάς ενεργειακής ετικέτας για τις κύριες οικιακές συσκευές, η οποία θα εξακολουθεί να ισχύει μέχρι οι διατάξεις των νέων κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών εφαρμοστούν υποχρεωτικά, βασίζεται σε μια ειδική Ρήτρα ή στο Κανονιστικό Παράρτημα του εναρμονισμένου προτύπου που εφαρμόζεται στο συγκεκριμένο προϊόν, που με τη σειρά του αναφέρεται στην ειδική οδηγία του προϊόντος. Στο νέο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό για την ενεργειακή σήμανση, καθώς και στους κανονισμούς για τον οικολογικό σχεδιασμό, τα βασικά στοιχεία για τη διαδικασία επαλήθευσης αναφέρονται ρητά (σε ένα από τα Παραρτήματα) των διατάξεων της νομοθεσίας.

3.3.1 Η επίσημη διαδικασία που θα ακολουθηθεί στα Κράτη Μέλη

3.3.1.1 Διαδικασία επαλήθευσης ενεργειακής σήμανσης και οικολογικού σχεδιασμού

Είτε στην περίπτωση εφαρμογής μιας παλιάς οδηγίας ή ενός νέου κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, η διαδικασία επαλήθευσης βασίζεται σε μία προσέγγιση δύο βημάτων: στο Βήμα 1 ο έλεγχος πραγματοποιείται σε ένα δείγμα του μοντέλου. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ακολουθεί το Βήμα 2, όπου ελέγχονται τρία επιπλέον δείγματα του ίδιου μοντέλου.

Ανάλογα με την παράμετρο που πρέπει να ελέγχεται, η ανοχή επαλήθευσης (η οποία λαμβάνει υπόψη της την αβεβαιότητα στις εργαστηριακές μετρήσεις) εφαρμόζεται και στα δύο Βήματα. Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι ενώ στις παλιές οδηγίες ενεργειακής σήμανσης η αποδεκτή ανοχή στο Βήμα 1 ήταν μεγαλύτερη από αυτή του Βήματος 2, στο νέο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό η επιτρεπόμενη ανοχή είναι η ίδια και στα δύο Βήματα.

Μια περίληψη του συστήματος επαλήθευσης της Ε.Ε. για την κατανάλωση ενέργειας με βάση την παλιά και τη νέα νομοθεσία ενεργειακής σήμανσης και των απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης παρουσιάζεται στους Πίνακες 2 και 3.

Πίνακας 2: Περίληψη της διαδικασίας επαλήθευσης της Ε.Ε. και των ανοχών για την κατανάλωση ενέργειας με βάση την παλιά ενεργειακή σήμανση και τις ελάχιστες απαιτήσεις απόδοσης

Συσκευή	Εφαρμοζόμενες οδηγίες	Εναρμονισμένα πρότυπα	Διαδικασία Επαλήθευσης			
			Βήμα 1		Βήμα 2	
			Μονάδες (n)	Ανοχή (%)	Μονάδες (n)	Ανοχή (%)
Παλιά ενεργειακή σήμανση						
Ψυγεία & Καταψύκτες	94/2/EK, 2003/66/EK	EN 153	1	15%	3	10%
Πλυντήρια ρούχων	95/12/EK, 96/89/EK	EN 60456	1	15%	3	10%
Στεγνωτήρια ρούχων	95/13/EK	EN 61121	1	15%	3	10%
Πλυντήρια-στεγνωτήρια ρούχων	96/60/EK	EN 50229	1	15%	3	10%
Πλυντήρια πιάτων	97/17/EK, 99/9/EK	EN 50242	1	15%	3	10%
Κλιματιστικές συσκευές	2002/31/EK	EN 14511	1	15%	3	10%
Φούρνοι	2002/40/EK	EN 50304	1	40Wh + 10%	3	10%
Απαιτήσεις απόδοσης						
Ψυγεία & Καταψύκτες	96/57/EK	EN 153	1	15%	3	10%

Πίνακας 3: Περίληψη της διαδικασίας επαλήθευσης της Ε.Ε. και των ανοχών για την κατανάλωση ενέργειας με βάση τη νέα ενεργειακή σήμανση και τις ελάχιστες απαιτήσεις

Συσκευή	Εφαρμοζόμενες οδηγίες	Εναρμονισμένα πρότυπα	Διαδικασία Επαλήθευσης			
			Βήμα 1		Βήμα 2	
			Μονάδες (n)	Ανοχή (%)	Μονάδες (n)	Ανοχή (%)
Νέα ενεργειακή σήμανση						
Ψυγεία & Καταψύκτες	1060/2010/EE	EN 153	1	10%	3	10%
Πλυντήρια ρούχων	1061/2010/EE	EN 60456	1	10%	3	10%
Πλυντήρια πιάτων	1059/2010/EE	EN 50242	1	10%	3	10%
Απαιτήσεις απόδοσης						
Ψυγεία & Καταψύκτες	643/2009/EK	EN 153	1	10%	3	10%
Πλυντήρια ρούχων	1015/2010/EK	EN 60456	1	10%	3	10%
Πλυντήρια πιάτων	1016/2010/EK	EN 50242	1	10%	3	10%

3.3.1.2 Χρήση εναρμονισμένων προτύπων

Η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς βασισμένη στην ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών εξαρτάται κατά ένα μεγάλο βαθμό από ένα επαρκές επίπεδο τεχνικής εναρμόνισης. Η νομοθεσία της Ε.Ε. ορίζει τις «βασικές απαιτήσεις» που θα πρέπει να πληρούν τα αγαθά όταν διατίθενται στην αγορά (για παράδειγμα τις ειδικές απαιτήσεις οικολογικού σχεδιασμού ή τα κατώτατα όρια των τάξεων ενεργειακής απόδοσης), ενώ οι Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί Τυποποίησης (CEN, CENELEC, ETSI) έχουν ως αποστολή την κατάρτιση των αντίστοιχων προτύπων μέτρησης που θα πληρούν τις ανωτέρω βασικές απαιτήσεις, η συμμόρφωση με τις οποίες θα παρέχει το τεκμήριο συμμόρφωσης με τη νομοθεσία. Τέτοιες προδιαγραφές αναφέρονται ως "εναρμονισμένα πρότυπα". Από αυτή την άποψη:

- τα προϊόντα που κατασκευάζονται σύμφωνα με τα εναρμονισμένα πρότυπα θεωρούνται ότι είναι συμμορφούμενα με τις βασικές απαιτήσεις.

- τα πρότυπα δεν είναι υποχρεωτικά, θα παραμείνουν προαιρετικά. Εναλλακτικές διαδρομές είναι δυνατές, αλλά οι παραγωγοί θα έχουν την υποχρέωση να αποδείξουν ότι τα προϊόντα τους είναι συμμορφούμενα με τις βασικές απαιτήσεις.
- τα πρότυπα πρέπει να παρέχουν την εγγύηση της ποιότητας με βάση τις απαραίτητες απαιτήσεις της νομοθεσίας της Ε.Ε..
- οι εθνικές αρχές εξακολουθούν να είναι υπεύθυνες για την προστασία των απαιτήσεων στο έδαφός τους (π.χ. την επιτήρηση της αγοράς) και για τη λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων για την αποφυγή (ακόμα και την απόσυρση) μη συμμορφούμενων προϊόντων από την εθνική αγορά.

Τα πρότυπα έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- συντάσσονται από έναν από τους τρεις ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης (CEN, CENELEC, ETSI).
- βασίζονται στη συναίνεση μεταξύ των εκπροσωπούμενων χωρών και υιοθετούνται μετά από δημόσια έρευνα που περιλαμβάνει ψηφοφορία σε δύο στάδια, με τις εθνικές ψήφους να βασίζονται σε αντίστοιχα σταθμισμένα χαρακτηριστικά.
- παραμένουν εθελοντικά, αλλά η μεταφορά τους σε εθνικό πρότυπο και η απόσυρση των εθνικών προτύπων που αποκλίνουν είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Τυποποίησης.

Επιπλέον προστίθενται συνθήκες στα ευρωπαϊκά πρότυπα για να καλύψουν το συγκεκριμένο ρόλο των εναρμονισμένων προτύπων:

- η Επιτροπή εκδίδει εντολή τυποποίησης σύμφωνα με τη διαδικασία της οδηγίας 98/34/EK (εδραίωση της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ).
- τα πρότυπα έχουν αναπτυχθεί λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές απαιτήσεις που περιγράφονται στη νομοθεσία.
- η αναφορά του προτύπου δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την ένδειξη της νομοθεσίας της Ε.Ε. για την οποία θα πρέπει να ισχύει το τεκμήριο συμμόρφωσης.

3.4 Οι ισχύουσες νομικές υποχρεώσεις για τα Κράτη Μέλη που αφορούν την επιτήρηση της αγοράς

Το Νέο Νομοθετικό Πλαίσιο (NNΠ) και ο εκσυγχρονισμός της Νέας Προσέγγισης για την εμπορία των προϊόντων, υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο την 9^η Ιουλίου 2008 και, τέλος, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την 13^η Αυγούστου 2008. Αυτή η ευρεία δέσμη μέτρων έχει στόχο την άρση των εμποδίων που απομένουν για την ελεύθερη κυκλοφορία προϊόντων, προκειμένου να ενισχυθεί το εμπόριο αγαθών μεταξύ των Κρατών Μελών της Ε.Ε.. Τα υπάρχοντα συστήματα επιτήρησης της αγοράς για τα βιομηχανικά προϊόντα έχουν ενισχυθεί και ευθυγραμμίζονται με τους ελέγχους των εισαγωγών, ενισχύοντας έτσι το ρόλο και την αξιοπιστία της σήμανσης CE. Το NNΠ αποτελείται από τον κανονισμό 765/2008/EK⁴ για τη διαπίστευση και την επιτήρηση της αγοράς και την Απόφαση 768/2008/EK για τη θέσπιση ενός κοινού πλαισίου για την εμπορία προϊόντων.

⁴ Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9^{ης} Ιουλίου 2008 καθορίζει τις απαιτήσεις διαπίστευσης και επιτήρησης της αγοράς όσον αφορά την εμπορία προϊόντων και την κατάργηση του κανονισμού αριθ. 339/93/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Ο στόχος του είναι να διευκολύνει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς αγαθών, καθώς και να ενισχύσει και να εκσυγχρονίσει τις συνθήκες για τη διάθεση ενός ευρέος φάσματος βιομηχανικών προϊόντων στην αγορά της Ε.Ε.. Συγκεκριμένα:

- θεσπίζει καλύτερους κανόνες για την επιτήρηση της αγοράς, ώστε να προστατεύσει τόσο τους καταναλωτές όσο και τους επαγγελματίες από μη ασφαλή προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών από τρίτες χώρες. Αυτό ισχύει ιδίως για προϊόντα τα οποία μπορεί να αποτελέσουν για παράδειγμα κίνδυνο για την υγεία ή για το περιβάλλον, τα οποία σε μια τέτοια περίπτωση θα αποσυρθούν από την αγορά.
- ενισχύει την εμπιστοσύνη και την ποιότητα των αξιολογήσεων συμμόρφωσης των προϊόντων. Αυτό γίνεται μέσω ενισχυμένων και σαφέστερων κανόνων σχετικά με τις απαιτήσεις από τους φορείς αξιολόγησης και την αυξημένη χρήση της διαπίστευσης εργαστηρίων. Επίσης, προωθεί ένα ενισχυμένο σύστημα που θα εξασφαλίσει ότι αυτοί οι φορείς παρέχουν τις υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που οι κατασκευαστές, οι καταναλωτές και οι δημόσιες αρχές απαιτούν.
- ενισχύει την αξιοπιστία και αποσαφηνίζει την έννοια της σήμανσης CE. Επιπλέον, η σήμανση θα προστατεύεται ως κοινοτικό συλλογικό εμπορικό σήμα, οπότε οι αρχές και οι ανταγωνιστές θα έχουν πρόσθετα μέσα ώστε να αναλάβουν νομική δράση κατά των κατασκευαστών που κάνουν κατάχρηση αυτού.
- θεσπίζει ένα κοινό νομικό πλαίσιο για τα βιομηχανικά προϊόντα με τη μορφή μιας δέσμης μέτρων που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντική νομοθεσία. Αυτό συμπεριλαμβάνει διατάξεις για τη υποστήριξη της επιτήρησης της αγοράς και την εφαρμογή της σήμανσης CE, μεταξύ άλλων, ενώ θέτει απλούς κοινούς ορισμούς (όρων που χρησιμοποιούνται μερικές φορές με διαφορετικό τρόπο) και ορίζει διαδικασίες που θα επιτρέψουν τη μελλοντική νομοθεσία να γίνει πιο συνεπής και ευκολότερη στην εφαρμογή. Οι διατάξεις διαχωρίζονται για νομικούς λόγους, αλλά πρέπει να εξετάζονται παράλληλα, δεδομένου ότι είναι απολύτως συμπληρωματικές και αποτελούν μαζί τη βάση του συνεκτικού νομικού πλαισίου για την εμπορία των προϊόντων. Οι διατάξεις της Απόφασης θα ενσωματωθούν σε υπάρχουσες οδηγίες, όπως και όταν αυτές αναθεωρηθούν. Στην πραγματικότητα, αυτή είναι μια βάση για μελλοντική ρύθμιση.

Η απόφαση 768/2008/EK δεν έχει νομικές συνέπειες: είναι σχεδιασμένη για να λειτουργεί ως εργαλειοθήκη που περιέχει τις εν λόγω διατάξεις. Αντ' αυτής, ο κανονισμός 765/2008/EK, που άρχισε να εφαρμόζεται την 1^η Ιανουαρίου 2010, καθορίζει τα άμεσα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Κρατών Μελών και των ιδιωτών για τις δράσεις επιτήρησης και προγραμματισμού της αγοράς. Ειδικότερα:

- Το Άρθρο 16 καθορίζει τη γενική αρχή ότι τα Κράτη Μέλη θα οργανώνουν και θα πραγματοποιούν δράσεις για την εποπτεία της αγοράς, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα προϊόντα που καλύπτονται από την εναρμονισμένη κοινοτική νομοθεσία και που υπάρχουν υπόνοιες ότι θέτουν σε κίνδυνο την υγεία ή την ασφάλεια των χρηστών ή που δεν συμμορφώνονται με τις ισχύουσες απαιτήσεις αποσύρονται από την αγορά ή η διάθεσή τους στην αγορά απαγορεύεται ή περιορίζεται. Οι καταναλωτές, η Επιτροπή και τα άλλα Κράτη Μέλη θα ενημερώνονται σχετικά. Επιπλέον, οι εθνικές αρχές επιτήρησης της αγοράς και οι δράσεις θα καθοριστούν έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η λήψη αποτελεσματικών μέτρων.
- Το άρθρο 18 καθορίζει τις υποχρεώσεις των Κρατών Μελών σχετικά με την οργάνωση της επιτήρησης της αγοράς. Στην πραγματικότητα, τα Κράτη Μέλη πρέπει:

- να θεσπίσουν κατάλληλους μηχανισμούς επικοινωνίας και συντονισμού ανάμεσα στις αρχές επιτήρησης της αγοράς.
 - να θεσπίσουν κατάλληλες διαδικασίες επιτήρησης της αγοράς.
 - να αναθέσουν στις αρχές επιτήρησης της αγοράς τις αρμοδιότητες, τους πόρους και τις γνώσεις που απαιτούνται για την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων τους.
 - να εξασφαλίσουν ότι οι αρχές επιτήρησης της αγοράς εξασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.
 - να θεσπίσουν, να εφαρμόσουν και να επικαιροποιούν περιοδικά τα προγράμματα επιτήρησης της αγοράς.
 - να επανεξετάζουν και να αξιολογούν περιοδικά τη λειτουργία των εποπτικών δραστηριοτήτων τους.
- Το Άρθρο 19 ορίζει ότι οι αρχές επιτήρησης της αγοράς θα πραγματοποιούν κατάλληλους ελέγχους των χαρακτηριστικών των προϊόντων σε επαρκή κλίμακα, μέσω ελέγχων των εγγράφων τους και, ενδεχομένως, μέσω φυσικών και εργαστηριακών ελέγχων, χρησιμοποιώντας επαρκή δείγματα.

4. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΩΝ (ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ) ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

Αυτό το κεφάλαιο περιγράφει τις διαδικασίες επιτήρησης της αγοράς και τις δράσεις που αναπτύχθηκαν την τελευταία δεκαετία στην Ε.Ε. μαζί με τα αποτελέσματά τους, οι οποίες συλλέχθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος Come On Labels. Αυτά τα παραδείγματα, αν και περιορισμένα σε αριθμό, θεωρούνται όλα καλές πρακτικές που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη από τις εθνικές αρχές επιτήρησης της αγοράς άλλων Κρατών Μελών. Αν και όλες οι καλές πρακτικές δεν παρουσιάζουν τον ίδιο βαθμό επιτυχίας, μπορούν να αντληθούν διδάγματα από κάθε παράδειγμα για τον τρόπο που θα πρέπει να σχεδιαστεί μία αποτελεσματική και επιτυχής άσκηση ελέγχου.

4.1 Σουηδία

Στη Σουηδία, το Σουηδικό Κέντρο Ενέργειας έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία χρόνια, σχεδόν τακτικά, δοκιμές συσκευών. Η έκθεση «Δέκα Χρόνια Ενεργειακή Σήμανση Οικιακών Συσκευών 1995-2005»⁵ παρουσίασε τα συμπεράσματα της δεκαετούς περιόδου ενεργειακής σήμανσης και παρουσίασε, επίσης, τα αποτελέσματα της δοκιμής συσκευών του Βήματος 1:

- από 101 «ψυχρές συσκευές», 15 απέκλιναν περισσότερο από το επιτρεπόμενο (14,9%).
- από 19 φούρνους, 2 απέκλιναν περισσότερο από το επιτρεπόμενο (10,5%).
- από 28 πλυντήρια πιάτων, 13 απέκλιναν περισσότερο από το επιτρεπόμενο (46,4%).
- από 48 πλυντήρια, 20 απέκλιναν περισσότερο από το επιτρεπόμενο (41,7%).
- από 14 στεγνωτήρια, 2 απέκλιναν περισσότερο από το επιτρεπόμενο (14,3%).

⁵The Swedish Energy Agency, Ten Years of Energy Labelling of Domestic Appliances 1995–2005, ER 2006:18.

Δεδομένου ότι μόνο το Βήμα 1 εκ των δύο βημάτων της διαδικασίας επαλήθευσης της ενεργειακής σήμανσης έχει ολοκληρωθεί, δεν ήταν δυνατό να εξαχθούν συμπεράσματα για τον πραγματικό βαθμό συμμόρφωσης των εξεταζόμενων προϊόντων. Συμπληρωματικές πληροφορίες στη διεύθυνση: www.energimyndigheten.se.

4.2 Δανία

Εκ μέρους του Δανέζικου Κέντρου Ενέργειας, η συμμόρφωση με τη νομοθεσία ελέγχεται από την Ενεργειακή Σήμανση Δανίας. Η Ενεργειακή Σήμανση Δανίας είναι υπεύθυνη για την διαχείριση των δειγματοληπτικών ελέγχων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής των προϊόντων που θα ελεγχθούν, την ανάκτηση και την αναθεώρηση της τεχνικής τεκμηρίωσης από τους κατασκευαστές και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των δοκιμών με τους κατασκευαστές και τους προμηθευτές.

Κάθε χρόνο πραγματοποιούνται δοκιμές σε 5-20 είδη κάθε ομάδας προϊόντων, που ισοδυναμούν με το 1-5% της εθνικής αγοράς. Οι προϋποθέσεις για τον ετήσιο έλεγχο καθορίζονται από το Δανέζικο Κέντρο Ενέργειας σε συνεργασία με την Ενεργειακή Σήμανση Δανίας και τα εργαστήρια που δοκιμάζουν τα προϊόντα. Τα μοντέλα που πρέπει να ελεγχθούν επιλέγονται είτε ως τυχαία δείγματα είτε σύμφωνα με προκαθορισμένα κριτήρια που θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν: αποκλίσεις στις πληροφορίες που αναγράφονται στην ενεργειακή ετικέτα, προηγούμενα μη αποδεκτά αποτελέσματα από τον ίδιο προμηθευτή, την επιθυμία για τον έλεγχο ενός αριθμού συσκευών που έχουν κοινά χαρακτηριστικά ή τον έλεγχο του μεριδίου της αγοράς για έναν συγκεκριμένο τύπο συσκευής. Οι έλεγχοι μπορούν να συμπεριλαμβάνουν όλους τους προμηθευτές και όλα τα εμπορικά σήματα, αν και όχι κατ' ανάγκη κάθε χρόνο. Μία ετήσια έκθεση συντάσσεται, δείχνοντας τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν το προηγούμενο έτος, καθώς την εξέλιξη των επαληθεύσεων που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν.

Η Ετήσια Έκθεση των δραστηριοτήτων για το 2007⁶ και 2008⁷ (που καλύπτει τις δραστηριότητες από την 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους) εμφανίζει τις δράσεις ελέγχου συμμόρφωσης που ξεκίνησαν το 2007 να μην έχουν ακόμη ολοκληρωθεί το 2008 (Πίνακας 4). Δυστυχώς, η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων δοκιμών δεν είναι πλήρως κατανοητή από τις Ετήσιες Εκθέσεις: στην πραγματικότητα δεν είναι σαφές αν - και πόσα - δείγματα έχουν δοκιμαστεί στο Βήμα 2 και επιβεβαιώθηκε η μη συμμόρφωσή τους ή εάν τα μέτρα που ελήφθησαν από τον προμηθευτή (τροποποίηση των δηλώσεων της ετικέτας, τεχνικές τροποποιήσεις του προϊόντος, απόσυρση του προϊόντος από την αγορά) ήταν συνέπεια διμερούς διαλόγου με τις αρχές επιτήρησης της αγοράς κατά τη διάρκεια των δοκιμών που έγιναν με το πρώτο δείγμα ή ήταν συνέπεια της τελικής αξιολόγησης μη συμμόρφωσης του μοντέλου μετά από τρία επιπλέον δείγματα που ελέγχθηκαν.

⁶ Annual Report 2007 Report on the work of Energy Labelling Denmark on checking energy labelling of household appliances, air- conditioning systems and household lamps in Denmark, Energy Labelling Denmark, 2008.

⁷ Annual Report 2008, Report on the work of Energy Labelling Denmark on checking energy labelling of household appliances, air conditioning systems and household lamps in Denmark, , Energy Labelling Denmark, 2009.

Πίνακας 4: Αποτελέσματα των δοκιμών του 2007 σε οικιακές συσκευές στη Δανία

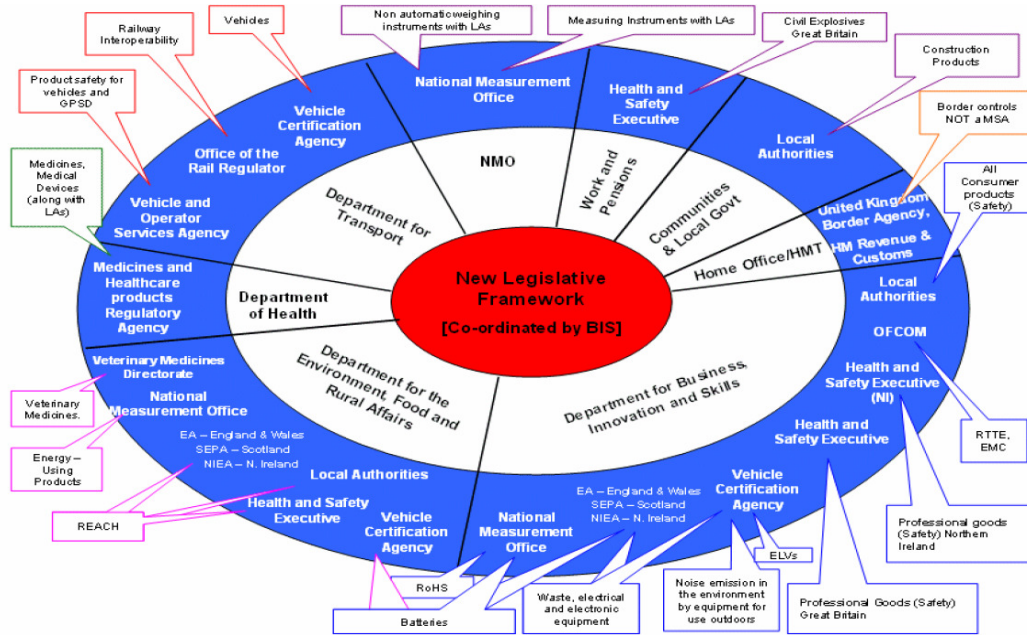
Προϊόντα που δοκιμάστηκαν το 2007	Αριθμός μοντέλων	Μερίδιο της αγοράς	Μη-συμμορφώσιμα μοντέλα μετά το Βήμα 1	Μοντέλα που προχώρησαν στο Βήμα 2	Μη-συμμορφώσιμα μοντέλα μετά το Βήμα 2
Οικιακά ψυγεία, καταψύκτες και συνδυασμοί αυτών	30	3%	12	7	δεν ολοκληρώθηκαν το 2008
ψυγεία	10		1	0	δεν πραγματοποιήθηκαν
ψυγεία-καταψύκτες	10		5	4	δεν ολοκληρώθηκαν το 2008
όρθιοι καταψύκτες	6		2	0	
οριζόντιοι καταψύκτες	5		4	3	δεν ολοκληρώθηκαν το 2008
Πλυντήρια ρούχων	7	3%	4	0	
Πλυντήρια-στεγνωτήρια ρούχων	3	12,5	2	0	
Πλυντήρια πιάτων	10	3%	4	4	
Φούρνοι	5 + 4*	1%	3	2	δεν ολοκληρώθηκαν το 2008
Συστήματα κλιματισμού	4	όχι διαθέσιμο	1	1	δεν ολοκληρώθηκαν το 2008

*τέσσερα μοντέλα προήλθαν από μία νορβηγική δράση ελέγχου συμμόρφωσης προϊόντων

4.3 Ηνωμένο Βασίλειο

Το ετήσιο Εθνικό Πρόγραμμα Επιτήρησης της Αγοράς που εφαρμόζει την Κοινοτική Νομοθεσία Εναρμόνισης (CHL), όπως απαιτείται από το Άρθρο 18 (5) του κανονισμού αριθ. 765/2008/ΕΚ, δημοσιεύτηκε το Δεκέμβριο 2010. Το συνολικό σύστημα επιτήρησης της αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου, που συντονίζεται από BIS (τμήμα Καινοτομίας Επιχειρήσεων και Επιδεξιότητων), παρουσιάζεται στο Σχήμα 7. Αν και μόνο το κάτω αριστερό μέρος του συνολικού συστήματος (επισημαίνεται με ροζ στο σχήμα) είναι σχετικό με την επαλήθευση της ενεργειακής σήμανσης των οικιακών συσκευών και άλλων προϊόντων, το γενικό σύστημα δίνει μια άμεση εικόνα της πολυπλοκότητας ενός συστήματος επιτήρησης της αγοράς σύμφωνα με το νέο νομοθετικό πλαίσιο.

Σχήμα 7: Το σύστημα επιτήρησης της αγοράς στο Ηνωμένο Βασίλειο

Στο πλαίσιο του παραπάνω συστήματος, η DEFRA (το κυβερνητικό τμήμα του Ηνωμένου Βασιλείου που είναι υπεύθυνο για την πολιτική και τις ρυθμίσεις που αφορούν το περιβάλλον, τα τρόφιμα και τις αγροτικές υποθέσεις) έχει πραγματοποιήσει από 2004 δοκιμές επαλήθευσης της συμμόρφωσης οικιακών συσκευών με την ενεργειακή σήμανση. Η εφαρμογή και η συμμόρφωση θεωρούνται στην πραγματικότητα απαραίτητα συστατικά για την επίτευξη της επιθυμητής εξοικονόμησης ενέργειας, αλλά δημιουργούν επίσης στη βιομηχανία ίσους όρους ανταγωνισμού. Επί του παρόντος, το μέγεθος της μη συμμόρφωσης στο Ηνωμένο Βασίλειο υπολογίζεται ότι είναι περίπου 10 έως 15% σε επίπεδο παραγωγής (δηλαδή αναγραφή μη αληθών στοιχείων στην ενεργειακή ετικέτα) και 20% σε επίπεδο λιανικής πώλησης (απουσία ή λανθασμένη σήμανση).

Για παράδειγμα, το 2005⁸ πραγματοποιήθηκε για τη DEFRA, μέσω του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Αγοράς (MTP), ένα σύνολο ελέγχων ενεργειακής σήμανσης σε 8 φούρνους, 10 πλυντήρια - στεγνωτήρια, 20 στεγνωτήρια και 20 συσκευές ψύξης, προκειμένου να παρακολουθεί η συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας της Ε.Ε. για την ενεργειακή σήμανση. Η συγκεκριμένη έρευνα για τα ψυγεία και τους καταψύκτες περιλάμβανε την αγορά 20 οικιακών συσκευών ψύξης από εμπόρους και τις δοκιμές αυτών προκειμένου να επαληθευτεί ότι τα στοιχεία που αναγράφονται στην ενεργειακή ετικέτα κατά τη στιγμή της αγοράς, σχετικά με την ενεργειακή κατανάλωση και τον όγκο αποθήκευσης, είναι αληθή. Το πεδίο εφαρμογής περιορίστηκε στη δοκιμή ενός δείγματος από κάθε συσκευή (δηλαδή πραγματοποιήθηκε μόνο το Βήμα 1 της διαδικασίας επαλήθευσης). Χρησιμοποιήθηκε το ακόλουθο πρωτόκολλο με τον παρακάτω κατάλογο εμπορικών σημάτων:

- για τα ψυγεία-καταψύκτες, επιλέχθηκαν δέκα μοντέλα από διαφορετικά εμπορικά σήματα που προωθήθηκαν μέσω του Βρετανικού Προγράμματος Αερίου EEC (British Gas EEC scheme) στους λιανοπωλητές κατά το Ιανουάριο 2005. Εκείνη τη

⁸Nicola King, Market Transformation Programme, 2005 Energy Label Compliance Testing Post-Consultation Report, September 2005.

στιγμή μόνο ένας περιορισμένος αριθμός μοντέλων τάξης ενεργειακής απόδοσης A, ενός περιορισμένου αριθμού εμπορικών σημάτων, είχαν προωθηθεί με αυτό το σύστημα. Το σύστημα αυτό στη συνέχεια επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει όλες τις τάξης ενεργειακής απόδοσης A ψυγείων-καταψυκτών, αλλά ο κατάλογος με τις μάρκες δεν άλλαξε, καθώς κάλυπτε μια αντιπροσωπευτική επιλογή των προμηθευτών. Η πλειονότητα των δειγμάτων είχαν αγορασθεί από τον ίδιο λιανοπωλητή, αλλά τρία από αυτά προέρχονταν από άλλους εμπόρους λιανικής πώλησης.

- για τα πέντε ψυγεία και καταψύκτες, κάποια έχουν επιλεγεί από εμπορικά σήματα που δεν περιλαμβάνονται ήδη στη λίστα ψυγείων-καταψυκτών. Η επιλογή περιλάμβανε τρεις μάρκες λιανοπωλητών.

Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον Πίνακα 5. Η τελική ανάλυση των αποτελεσμάτων που έγινε από το MTP έδειξε ότι 15 από τα 20 επιλεγμένα μοντέλα δεν συμμορφώνονταν με την τάξη ενεργειακής απόδοσης που ισχυριζόταν η ενεργειακή τους ετικέτα.

Αλλά η πραγματική κατάσταση ήταν διαφορετική: πραγματοποιήθηκε μόνο το Βήμα 1 της επαληθευτικής διαδικασίας και η επιτρεπόμενη ανοχή σε αυτό το βήμα (15%) δεν λήφθηκε σωστά στα υπόψη. Η έκθεση επαλήθευσης αναφέρει ότι από τα 15 μοντέλα που θεωρήθηκαν ότι δεν συμμορφώνονται, τα 10 έχουν ενεργειακή κατανάλωση και / ή όγκους τουλάχιστον κατά 10% χειρότερους από αυτούς που ισχυρίστηκε η ενεργειακή ετικέτα και τα 8 μοντέλα υπερέβαιναν την επιτρεπόμενη 15% ανοχή στην ενεργειακή κατανάλωση. Συνεπώς, εξετάζοντας μόνο την ενεργειακή κατανάλωση, μόνο 8 μοντέλα απέτυχαν στο Βήμα 1 (έχοντας μία μετρούμενη τιμή να υπερβαίνει το 15% της επιτρεπόμενης ανοχής) και 12 μοντέλα ήταν πλήρως συμβατά με αυτή την παράμετρο. Εφόσον το Βήμα 2 (με δοκιμές σε επιπλέον 3 δείγματα) δεν είχε πραγματοποιηθεί, τελικά συμπεράσματα δε μπορούν να εξαχθούν για το πραγματικό μέγεθος συμμόρφωσης της κατανάλωσης ενέργειας των 8 συσκευών ψύξης που απέτυχαν στο Βήμα 1.

Πίνακας 5: Αποτελέσματα δοκιμών συμμόρφωσης συσκευών ψύξης ως προς την ενεργειακή σήμανση στο Ηνωμένο Βασίλειο (2005)

Code	Measured differences	Comments and action after consultation
EC1	Energy label class: same Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: fail	Supplier believes all declarations to be correct.
EC2	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: fail	Error noted in the declared freezer volume calculation which will be changed for this and related models . Disagree over whether fridge compartment is 'frost-free' and use of the frost-free factor in calculating the energy label class.
EC3	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: pass	Not required
EC4	Energy label class: one class worse Energy consumption: fail Refrigerator volume: pass Freezer volume: pass	Product no longer available.
EC5	Energy label class: one class worse Energy consumption: fail Refrigerator volume: pass Freezer volume: pass	The unit was returned to the supplier, who investigated the unit and found it had virtually no refrigerant in the system. A split was found in the condenser tubing. It is not known when the damage occurred, but if the system had leaked some refrigerant before testing this may have caused the poor result.
EC6	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: fail	Model will no longer be manufactured in UK.
EC7	Energy label class: one class worse Energy consumption: fail Refrigerator volume: fail 2* compartment: pass Freezer volume: fail	No comments
EC8	Energy label class: same Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: fail	Supplier claims that the freezer volume should be measured with the drawers removed. However, as there are no shelves the test lab believes the volume should be measured with the drawers in place in the same way as the energy consumption is measured.
EC9	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: fail	The incorrect volume was declared on earlier products, this was identified by supplier prior to these tests and was changed .
EC10	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: fail	Supplier included a slim tray in the volume measurements. The test lab did not because it was less than 52 mm deep. There is no instruction to users that the tray can be removed, so the volume was measured with tray in place. The model has been discontinued, and any future models with a slim tray will include instructions for users that the tray may be removed for increased volume.
FR1	Energy label class: same Energy consumption: pass Refrigerator volume: fail	Volume outside tolerance, there may be some confusion between net and gross volumes. The volumes will be checked and any necessary changes made .
FR2	Energy label class: same Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass	Not required
FR3	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: pass	Not required
FR4	Energy label class: same Energy consumption: pass Refrigerator volume: pass Freezer volume: pass	Not required
FR5	Energy label class: two classes worse Energy consumption: fail Refrigerator volume: fail Freezer volume: fail	Model discontinued. Supplier will be having independent checks undertaken on all current models and future introductions.
FZ1	Energy label class: five classes worse Energy consumption: fail Freezer volume: fail	The supplier has started to investigate why this model did not perform as claimed
FZ2	Energy label class: four classes worse Energy consumption: fail Freezer volume: pass	Supplier says the handbook has since been modified to show that the top tray is not suitable for food. Not loading this area would give different test results.
FZ3	Energy label class: four classes worse Energy consumption: fail Freezer volume: pass	No comment received
FZ4	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Freezer volume: fail	Seeking clarification of volume measurements
FZ5	Energy label class: one class worse Energy consumption: pass Freezer volume: pass	Supplier was surprised to see higher energy consumption, but model is no longer supplied and fell within tolerance allowed.

4.4 Προγράμματα ευρωπαϊκού βεληνεκούς

Σε επίπεδο Ε.Ε. έχουν αναπτυχθεί πιο πρόσφατα ορισμένα προγράμματα του ΙΕΕ προκειμένου να αξιολογηθεί η συμμόρφωση των διαφόρων προϊόντων με τα στοιχεία που αναγράφονται στην ενεργειακή ετικέτα.

4.4.1 Το πρόγραμμα ATLETE

Το πρόγραμμα ATLETE ξεκίνησε τον Ιούνιο 2009 και τελειώνει επίσημα στο τέλος Μαΐου 2011, φέρνοντας σε συνεργασία πέντε εταιρίες που ασχολούνται με την ορθολογική χρήση ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας (ADEME, CECED, ENEA, ISIS και SEVEπ). Το πρόγραμμα έλαβε 75% της χρηματοδότησής του από το πρόγραμμα ΙΕΕ. Ο στόχος ήταν να αυξηθεί σε επίπεδο Ε.Ε. η εφαρμογή και ο έλεγχος της ενεργειακής σήμανσης (και του οικολογικού σχεδιασμού) μέσω:

- της παροχής συγκεκριμένης κατεύθυνσης στην Ε.Ε. και στις εθνικές αρχές για ένα όλο και πιο αποτελεσματικό σύστημα επιτήρησης της αγοράς.
- του καθορισμού μιας κοινής διαδικασίας σε μεγάλη κλίμακα για τη συμμόρφωση των δηλώσεων κατασκευαστών, συμπεριλαμβάνοντας μία μεθοδολογία για τη διαπίστευση των εργαστηρίων και την επιλογή των μοντέλων.
- της παροχής της πρώτης επισκόπησης αποτελεσμάτων δοκιμών σε πανευρωπαϊκό επίπεδο για έναν μεγάλο αριθμό οικιακών συσκευών: 80 μοντέλα ψυγείων και καταψυκτών επιλέχθηκαν μεταξύ αυτών με τις υψηλότερες πωλήσεις στην Ε.Ε. το Φεβρουάριο 2010.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, τα δύο Βήματα που προβλέπουν οι οδηγίες για την ενεργειακή σήμανση (1994/2/EK και 2003/66/EK) οικιακών ψυγείων και καταψυκτών πραγματοποιήθηκαν από την αρχή του δεύτερου εξαμήνου του 2010.

Τα διαθέσιμα αποτελέσματα, αν και όχι πλήρη, δείχνουν ότι από τα 80 επιλεγμένα μοντέλα:

- 13 μοντέλα εξακολουθούν να εκκρεμούν (δοκιμή σε εξέλιξη)
- για 11 μοντέλα δεν μπορούσε να εξαχθεί συμπέρασμα (μετά το Βήμα 1), διότι δεν ήταν δυνατό να βρεθούν τρία επιπλέον δείγματα στην αγορά για να πραγματοποιηθεί το Βήμα 2
- 58 μοντέλα έχουν ολοκληρωθεί.

Για τα 58 μοντέλα που τα πλήρη αποτελέσματα είναι διαθέσιμα:

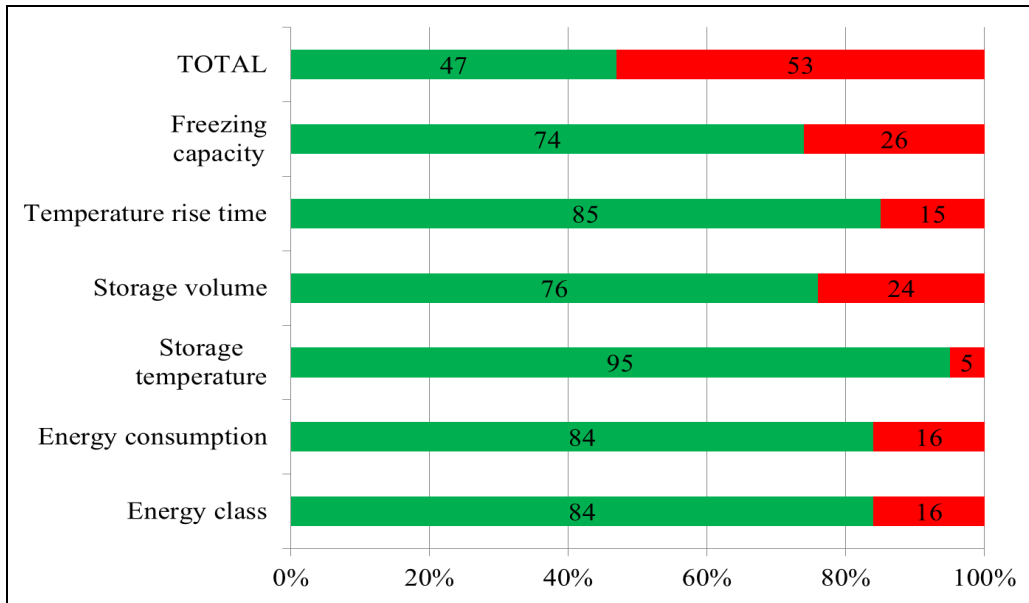
- 49 δοκιμασμένα μοντέλα (84%) έχουν δηλώσει τη σωστή τάξη ενεργειακής απόδοσης
- 7 δοκιμασμένα μοντέλα (13%) ήταν υπερτιμημένα κατά 1 τάξη
- 2 δοκιμασμένα μοντέλα (3%) ήταν υπερτιμημένα κατά 2 ή περισσότερες τάξεις.

Παρόλα αυτά, όταν τα αποτελέσματα και των πέντε παραμέτρων που ελέγχονται (ψυκτική ικανότητα, χρόνος αύξησης της θερμοκρασίας, θερμοκρασία αποθήκευσης, όγκος αποθήκευσης και κατανάλωση ενέργειας) ληφθούν υπόψη (Σχήμα 8), η συμμόρφωση μειώνεται στο 47% χάρη στο συνδυασμό των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης σε κάποιες από αυτές τις παραμέτρους. Ειδικά, ο «όγκος αποθήκευσης»

και η «ψυκτική ικανότητα» αποτελούν το περίπου 25% των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης.

Τα τελικά αποτελέσματα όλων των δοκιμασμένων μοντέλων θα δημοσιευθούν στην ιστοσελίδα του έργου (www.atete.eu) μόλις ολοκληρωθούν.

Σχήμα 8: Συνολικά αποτελέσματα συμμόρφωσης του προγράμματος ATLETE (58 μοντέλων από σύνολο 80)

4.4.2 Το πρόγραμμα SELINA

Ο κύριος στόχος του προγράμματος ήταν ο χαρακτηρισμός της αγοράς για την ενεργειακή κατανάλωση σε κατάσταση αναμονής ή σε κατάσταση εκτός λειτουργίας των νέων συσκευών που κυκλοφορούν στην αγορά. Οι πληροφορίες αυτές συλλέγονται από μετρήσεις και από τη συλλογή δεδομένων κατασκευαστών σε λειτουργίες χαμηλής ισχύος. Ο κύριος στρατηγικός στόχος του προγράμματος ήταν ο μετασχηματισμός της αγοράς προς μια αγορά με σημαντική μείωση της κατανάλωσης ενέργειας σε κατάσταση αναμονής και εκτός λειτουργίας μέσω:

- της αύξησης του μεριδίου των ενεργειακά αποδοτικών συσκευών στην αγορά και στα νοικοκυριά
- της απομάκρυνσης του μη αποδοτικού εξοπλισμού από την αγορά
- της βοήθειας κατά το σχεδιασμό νέων μελλοντικών πολιτικών που επιβάλλουν περιορισμούς στην κατανάλωση ενέργειας του εξοπλισμού σε κατάσταση αναμονής και σε κατάσταση εκτός λειτουργίας
- της βελτίωσης της γνώσης των εμπόρων λιανικής πώλησης για τις προδιαγραφές εξοπλισμού
- της επιρροής στη συμπεριφορά των καταναλωτών κατά την επιλογή και λειτουργία του εξοπλισμού.

Το πρόγραμμα ανέπτυξε μια κοινή μεθοδολογία μέτρησης και δημιούργησε μια εκτεταμένη συλλογή δεδομένων για την κατανάλωση ισχύος σε κατάσταση εκτός λειτουργίας και σε κατάσταση αναμονής για περισσότερα από 6.000 διαφορετικά προϊόντα. Επέτρεψε, έτσι, για πρώτη φορά, τη συλλογή ενός μεγάλου

αντιπροσωπευτικού δείγματος μετρήσεων κατανάλωσης ισχύος σε καταστάσεις λειτουργίας χαμηλής ισχύος της αγοράς ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών της Ε.Ε. σε 12 χώρες. Τα συνολικά αποτελέσματα για την κατανάλωση ισχύος σε κατάσταση εκτός λειτουργίας παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.

Τα κύρια αποτελέσματα του έργου ήταν:

- 18,5% των συσκευών, των οποίων η κατανάλωση ισχύος εκτός λειτουργίας μετρήθηκε, δεν τηρούν το όριο του 1W που αναφέρεται στον κανονισμό της Ε.Ε.. Όταν οι μετρήσεις συγκρίνονται με το όριο του 0,5W του 2013, ο αριθμός συσκευών φτάνει το 41,5%, παρόλο που τα προϊόντα που ελέγχονται το 2009 δεν θα πρέπει να είναι απαραίτητα σύμφωνα με τις απαιτήσεις του 2013.
- η ανάλυση της ακρίβειας των μετρήσεων έδειξαν έναν μέσο όρο σφάλματος περίπου 12%, ενώ η τυπική απόκλιση βρέθηκε να είναι περίπου 20%. Αυτό δείχνει ότι η μέθοδος μέτρησης πρέπει να βελτιωθεί.

Πίνακας 6: Αποτελέσματα του προγράμματος SELINA για την κατανάλωση ισχύος σε κατάσταση εκτός λειτουργίας

Ομάδα προϊόντος	Αριθμός μετρήσεων	Κατανάλωση ισχύος			Στατιστικά		
		Ελάχιστο (W)	Μέγιστο (W)	Μέσο (W)	25 ^ο εκατοστημόριο (percentile) ⁹ (W)	50 ^ο εκατοστημόριο (percentile) (W)	75 ^ο εκατοστημόριο (percentile) (W)
Προσωπικής φροντίδας	216	0	2,37	0,25	0	0,05	0,35
Τηλεφωνίας	14	0,09	1,12	0,55	0,15	0,66	0,84
H/Y	412	0	8,48	0,86	0,41	0,57	0,83
Set-top-boxes (αποκωδικοποιητές, ενισχυτές)	17	0	0,8	0,1	0	0	0,1
Μαγειρικής-κοπτικής	356	0	4,09	0,18	0	0,05	0,11
DVD/VCR	54	0	3,96	0,51	0	0,1	0,82
Βασικές συσκευές (ψυγεία, πλυντήρια κλπ.)	625	0	7,87	0,33	0,06	0,09	0,2
Ήχου	181	0	14,87	1,11	0	0,52	1,14
Ισχύος (φορτιστές μπαταριών, UPS)	1	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45	1,45
Απεικόνισης	154	0	8,42	0,52	0,18	0,3	0,48
Μαγειρικής	454	0	3,41	0,22	0	0	0,03
Συσκευές εξοικονόμησης ενέργειας (EPS)	62	0,02	12,87	0,56	0,17	0,22	0,36
Κατασκευής & Υποδομών	31	0	1,07	0,04	0	0	0
Συστήματα κλιματισμού (HVAC)	96	0	2,89	0,33	0	0	0
Φωτισμού	18	0,28	19,73	3,7	0,33	0,94	5,02
Καθαρισμού	119	0	1,24	0,12	0	0	0
Δικτύου	3	1,19	15,03	6,06	1,19	1,95	15,03
Οθόνες (για παρουσίαση φωτογραφιών, κλπ.)	644	0	7,97	0,46	0,12	0,26	0,5

<http://www.selina-project.eu/index.cfm?item=results>

4.4.3 Το πρόγραμμα TOPTEN

Η TOPTEN πρωτοβουλία είναι ένα διεθνές πρόγραμμα για τη δημιουργία ενός δυναμικού συστήματος συγκριτικής αξιολόγησης (benchmarking) για τα πιο ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα. Ξεκίνησε το 2000 στην Ελβετία και από τότε δημιουργήθηκαν δεκαέξι άλλες εθνικές ιστοσελίδες, εκ των οποίων δεκατέσσερις ευρωπαϊκές χάρη στην τα προγράμματα IEE Euro-Topten και Euro-Topten Plus. Επιπλέον, τον Οκτώβριο 2010 ακολούθησαν τα προγράμματα Topten China και Topten USA.

⁹ Το X^ο εκατοστημόριο είναι η τιμή (που αναγράφεται στον Πίνακα 6), κάτω από την οποία βρίσκεται το X% των παρατηρήσεων.

Το Topten είναι ένα online εργαλείο αναζήτησης, προσανατολισμένο προς τον καταναλωτή, το οποίο παρουσιάζει τις καλύτερες συσκευές σε διάφορες κατηγορίες προϊόντων. Τα κριτήρια-κλειδιά είναι η ενεργειακή απόδοση, οι επιπτώσεις στο περιβάλλον, την υγεία, καθώς και η ποιότητα. Ως εργαλείο επικοινωνίας βοηθά στο να δείξει τι μπορούν να κάνουν προσωπικά οι καταναλωτές για να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους μέσω των προϊόντων που χρησιμοποιούν. Η ιστοσελίδα: www.topten.info χρησιμεύει ως πύλη για την εύρεση των εθνικών δικτυακών τόπων των χωρών που συμμετέχουν. Εκτός από την ενημέρωση των καταναλωτών, επί του παρόντος το πρόγραμμα στοχεύει στην παροχή συστάσεων πολιτικής, βασισμένες στην επισκόπηση της αγοράς υψηλά αποδοτικών προϊόντων, και στην επιρροή των κατασκευαστών.

Αρχικά το Topten επικεντρωνόταν σε τεχνικά ζητήματα, προκειμένου να αυξήσει τη γνώση των καταναλωτών σχετικά με τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας. Τώρα έχει καθιερώσει τα «Καλύτερα Προϊόντα της Ευρώπης» στην ιστοσελίδα: www.topten.eu, όπου εντοπίζονται τα πιο ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα στην Ευρώπη, δηλώνοντας, επίσης, τις αγορές των χωρών στις οποίες διατίθενται. Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται η λίστα με τα καλύτερα πλυντήρια ρούχων όπως εμφανίζεται στην ιστοσελίδα TopTen (τελευταία ενημέρωση: 17/05/2011). Το όνομα του κατασκευαστή και τα μοντέλα των πλυντηρίων ρούχων έχουν παραλειφθεί από τον Πίνακα 7 (αν και παρουσιάζονται στον πίνακα που παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα).

Πίνακας 7: Τα καλύτερα πλυντήρια ρούχων στην Ευρώπη το Μάιο 2011, σύμφωνα με το δικτυακό τόπο του προγράμματος Top Ten

Μάρκα								
Σύνδεσμος								
Μοντέλο	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8
Κόστος για ηλεκτρισμό και νερό (€/15 έτη)	787	787	787	787	787	787	880	880
Χωρητικότητα (kg)	7	7	7	7	7	7	8	8
Τάξη Ενεργειακής Απόδοσης	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++	A+++
Δείκτης Ενεργειακής Απόδοσης	41,9	41,9	41,9	41,9	41,9	41,9	42,5	42,5
Βαθμός στουσίματος	A	A	A	A	A	A	A	A
Ενέργεια (kWh/έτος)	160	160	160	160	160	160	182	182
Ενέργεια (kWh/cycle) 60 / 60 _{1/2} / 40 _{1/2}	0,8 / 0,66 / 0,58	0,8 / 0,66 / 0,58	0,8 / 0,66 / 0,58	0,8 / 0,66 / 0,58	0,8 / 0,66 / 0,58	0,8 / 0,66 / 0,58	0,91 / 0,76 / 0,66	0,91 / 0,76 / 0,66
Νερό (litre/έτος)	10.780	10.780	10.780	10.780	10.780	10.780	11.880	11.880
Χρόνος προγράμματος (min) 60 / 60 _{1/2} / 40 _{1/2}	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119	179 / 149 / 119
Λειτουργία μετά το τέλος του προγράμματος (left-on mode)/ Εκτός λειτουργίας (W)	0,75 / 0,2	0,75 / 0,35	1,0 / 0,35	1,0 / 0,35	1,0 / 0,35	1,5 / 0,15	1,5 / 0,2	2,25 / 0,15
Μέγιστη επιτυγχάνομενη ταχύτητα περιδίνησης (rpm)	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600	1.600
Πρόγραμμα πλυσίματος βαμβακερών 20°C	ναι	ναι	ναι	όχι	ναι	ναι	ναι	ναι
Παροχή ζεστού / βρόχινου νερού	όχι / όχι	όχι / όχι	όχι / όχι	όχι / όχι	ναι /ναι	όχι / όχι	όχι / όχι	όχι / όχι
Θόρυβος (dB(A)) πλυσίματος / στουσίματος	49 / 74	49 / 74	49 / 74	49 / 74	49 / 74	48 / 73	48 / 73	48 / 73
Διαθέσιμο σε χώρες	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης	κατόπιν ζήτησης

4.5 Εμπειρίες σε χώρες εκτός E.E.

Η αξιολόγηση της αγοράς και ο έλεγχος της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία είναι κοινά ζητήματα σε όλες τις χώρες. Αρκετές εμπειρίες έχουν συλλεχθεί εκτός Ευρώπης.

Το Υπουργείο Ενέργειας και η Αρχή Προστασίας Περιβάλλοντος των ΗΠΑ έχουν πραγματοποιήσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των συσκευών που φέρουν τη σήμανση Energy Star, το οποίο ολοκληρώθηκε μέχρι το τέλος του 2010. Σχεδίαζαν να δημοσιοποιήσουν τα ονόματα των προϊόντων που απέτυχαν. Την άνοιξη του 2011 τόσο το Υπουργείο Ενέργειας όσο και η Αρχή Προστασίας Περιβάλλοντος των ΗΠΑ πρότειναν να συνεχίσουν τα προγράμματα δοκιμών. Τα ακόλουθα έγγραφα είναι διαθέσιμα:

- αποτελέσματα του πιλοτικού προγράμματος έως τον Αύγουστο 2010:
http://apps1.eere.energy.gov/buildings/publications/pdfs/corporate/ns/webinar_energystar_testing_20100824.pdf
- Συχνές Ερωτήσεις για το πιλοτικό πρόγραμμα, Δεκέμβριος 2010:
www1.eere.energy.gov/buildings/appliance_standards/pdfs/faq_final_december-2010.pdf
- πρόταση για δύο νέα προγράμματα δοκιμών επαλήθευσης έως τον Απρίλιο 2011, ανοιχτή για σχόλια από φορείς μέχρι την 9^η Μαΐου 2011:
 - www1.eere.energy.gov/buildings/appliance_standards/energy_star_testing_verification.html
 - www1.eere.energy.gov/buildings/appliance_standards/pdfs/estar_verification_process.pdf

Στην Αυστραλία, η λεγόμενη επιτροπή E3 (που έχει σχηματιστεί από εκπροσώπους της Κοινοπολιτείας, της Πολιτείας και της Επικράτειας) πραγματοποιεί ένα πρόγραμμα «δοκιμών ελέγχου» από το 1991 προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις ελάχιστες απαιτήσεις απόδοσης και τη νομοθεσία για την ενεργειακή σήμανση. Περίπου 100 προϊόντα ελέγχονται κάθε χρόνο σύμφωνα με μια διαδικασία δύο Βημάτων. Η διαδικασία επικύρωσης των στοιχείων που τοποθετεί ο κατασκευαστής στην ενεργειακή ετικέτα αρχίζει με μία δοκιμή ενός μόνο δείγματος του προϊόντος. Σε περίπτωση που το εν λόγω προϊόν αποτύχει σε ένα από τα κριτήρια εγκυρότητας, τότε κρίνεται ότι έχει αποτύχει τη δοκιμή και το θέμα παραπέμπεται στην αρμόδια ρυθμιστική αρχή για περαιτέρω δράση. Μετά το Βήμα 1, δίνεται η δυνατότητα στους προμηθευτές των προϊόντων που απέτυχαν είτε να γίνει έλεγχος και σε άλλα δείγματα, η διαδικασία γνωστή ως Βήμα 2 είτε να δεχθεί ο κατασκευαστής τα πρώτα αποτελέσματα της δοκιμής. Η συνολική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων των ανοχών που εφαρμόζονται, περιγράφεται στις «Κατευθυντήριες Γραμμές της Διοίκησης» (αρχείο διαθέσιμο στη διεύθυνση: www.energyrating.gov.au/admin-guidelines.html), οι οποίες καθορίζουν τις διαδικασίες και τα πρωτόκολλα που συνήθως εφαρμόζονται κατά το πρόγραμμα δοκιμών-ελέγχου.

Το σχήμα χρηματοδότησης παρουσιάζει ενδιαφέρον: το Βήμα 1 χρηματοδοτείται από τη ρυθμιστική αρχή. Εάν το προϊόν αποτύχει, ο προμηθευτής χρηματοδοτεί το ακόλουθο Βήμα 2, και αν αποτύχει και στο Βήμα 2, ο προμηθευτής χρηματοδοτεί όλη τη διαδικασία. Επίσης, η επιτροπή E3 επιστρέφει το κόστος των δοκιμών που ανατέθηκαν από ανταγωνιστές σε διαπιστευμένα εργαστήρια, αν το προϊόν αποτύχει. Για περισσότερες πληροφορίες: www.energyrating.gov.au/checktest.html

Το UNDP αναπτύσσει ένα πρόγραμμα στην Τουρκία για τον έλεγχο της συμμόρφωσης των συσκευών με βάση τους κανονισμούς της E.E. που αφορούν τον οικολογικό σχεδιασμό και την ενεργειακή σήμανση. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μία πρόταση για τον αριθμό των προϊόντων που θα δοκιμαστούν και για τις οργανωτικές και οικονομικές ρυθμίσεις των δοκιμών, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες δυνατότητες ελέγχου. Οι κύριοι φορείς θα είναι το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου και το Τουρκικό Ινστιτούτο Προτύπων, με την υποστήριξη κάποιων εργαστηρίων δοκιμών. Για περισσότερες πληροφορίες: <http://unjobs.org/vacancies/1304141657448>

Στις Φιλιππίνες, το Υπουργείο Ενέργειας είναι υπεύθυνο για τα Εργαστήρια Δοκιμών Καυσίμων και Συσκευών (FATL), τα οποία ελέγχουν την ενεργειακή αποδοτικότητα των προϊόντων. Για περισσότερες πληροφορίες:
<http://www.unescap.org/esd/publications/energy/compend/ceccpart3chapter3.htm>

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δυστυχώς, κατά την τελευταία δεκαετία οι δραστηριότητες επιτήρησης της αγοράς έχουν αναπτυχθεί μόνο σε ορισμένα Κράτη Μέλη και στις περισσότερες περιπτώσεις με μη συνεχόμενο τρόπο. Ξεκινώντας το 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστήριξε ορισμένες πανευρωπαϊκές δράσεις μέσω της χρηματοδότησης συγκεκριμένων έργων στα πλαίσια του προγράμματος ΙΕΕ. Έχει, επίσης, καθοριστεί η συγκεκριμένη ομάδα Διοικητικής Συνεργασίας (ADCO) για τον οικολογικό σχεδιασμό, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό 765/2008/ΕΚ.

Η σημασία και η ανάγκη για μια ισχυρή δράση επαλήθευσης των στοιχείων της ενεργειακής ετικέτας είναι εμφανής από όλες τις καλές πρακτικές που παρουσιάστηκαν: σε μια ανεξέλεγκτη αγορά, η οικονομική και ανταγωνιστική πίεση οδηγεί σε (σχετικά) χαμηλή ενεργειακή απόδοση των προϊόντων προκειμένου να διατηρηθεί το μερίδιο αγοράς από τους κατασκευαστές / εισαγωγείς.

Ωστόσο, για να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους φορείς και καμία παραμόρφωση της αγοράς, οι ενέργειες επαλήθευσης θα πρέπει να ακολουθήσουν μία σαφή διαδικασία, με διαφάνεια και με ακρίβεια, που θα θεσμοθετηθεί είτε στην ίδια τη νομοθεσία (όπως στην Ε.Ε.) είτε σε συνοδευτικές διαδικασίες (όπως οι λεγόμενες αυστραλέζικες «Κατευθυντήριες γραμμές της Διοίκησης») και θα πρέπει να είναι στη διάθεση όλων των ενδιαφερόμενων. Από αυτή την άποψη, αξίζει να σημειωθεί ότι σε ορισμένες από τις καλές πρακτικές που αναφέρθηκαν η ακολουθούμενη διαδικασία επαλήθευσης έχει περιλάβει μόνο το Βήμα 1, εξαιτίας της ισχυριζόμενης έλλειψης χρόνου και πόρων. Επιπλέον, τουλάχιστον σε ορισμένες περιπτώσεις η επαλήθευση της απόδοσης μιας οικιακής συσκευής έχει περιοριστεί σε ένα μέρος των παραμέτρων, σε εκείνες όμως που θεωρούνται πιο σημαντικές από την άποψη της ενεργειακής της απόδοσης. Επιπλέον, σε ένα μέρος των ΙΕΕ χρηματοδοτούμενων έργων, τα μη συμμορφούμενα προϊόντα δεν έχουν τεθεί στη διάθεση του κοινού. Μεταξύ των δράσεων που προωθούνται από τις εθνικές αρχές επιτήρησης της αγοράς, μόνο στην Αυστραλία έχουν δημοσιοποιηθεί τα δοκιμασμένα μοντέλα και οι προμηθευτές τους.

Τα πρόσφατα αποτελέσματα του προγράμματος ATLETE έχουν αποδείξει ότι η διαδικασία επαλήθευσης δύο Βημάτων, που προβλέπεται από την νομοθεσία της Ε.Ε. για την ενεργειακή σήμανση, είναι και τεχνικά εφικτή και οικονομικά προσιτή, ενώ η μη συμμόρφωση μπορεί να προσδιοριστεί σε λιγότερο προφανείς παραμέτρους: στην περίπτωση των ψυγείων και καταψυκτών ο «χρόνος αύξησης της θερμοκρασίας» και «η ικανότητα κατάψυξης», τα οποία πολύ σπάνια ελέγχονται.

Εν κατακλείδι, μια σειρά συστάσεων μπορεί να εξαχθεί για τον ορισμό και την εφαρμογή μιας αποτελεσματικής διαδικασίας επαλήθευσης, αναφερόμενη στη νομοθεσία της Ε.Ε. για τις οικιακές συσκευές:

- να τεθεί μια σαφής διαδικασία, με διαφάνεια και με ακρίβεια, που θα δημοσιοποιηθεί ευρέως σε όλους τους παράγοντες της αγοράς και που θα ακολουθηθεί από την εθνική αρχή επιτήρησης της αγοράς. Αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει (ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός):

- τη χρήση μιας κατάλληλης μεθόδου μέτρησης και συνθηκών δοκιμής
- τη δυνατότητα να πραγματοποιηθούν τα δύο Βήματα της διαδικασίας επαλήθευσης όπως ορίζονται από τα σχετικά μέτρα της Ε.Ε. που αφορούν την ενεργειακή σήμανση και τον οικολογικό σχεδιασμό
- την επαλήθευση όλων των παραμέτρων που ζητούνται από τις διατάξεις της νομοθεσίας: όλες οι παράμετροι έχουν την ίδια σημασία όταν τίθεται το θέμα της συμμόρφωσης προϊόντων
- σε περίπτωση αποτυχίας του Βήματος 1, θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα στον προμηθευτή είτε να αποδεχθεί τα αποτελέσματα και να προβεί σε άμεση διορθωτική δράση ή να ζητηθεί η ανάπτυξη του Βήματος 2
- σε περίπτωση αποτυχίας του Βήματος 1, θα πρέπει να θεωρηθεί η πιθανότητα ελαττωματικού ή κατεστραμμένου δείγματος
- να προβλεφθεί και να υποστηριχθεί η συζήτηση με τον προμηθευτή σχετικά με τους πιθανούς λόγους της μη συμμόρφωσης: η κατανόηση των αιτιών της μη συμμόρφωσης είναι εξίσου σημαντικοί με τον εντοπισμό των μη συμμορφούμενων προϊόντων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στην τροποποίηση των διαφορούμενων συνθηκών δοκιμής ή στην ανίχνευση ενός προβλήματος σε μια γραμμή παραγωγής / σε ένα συστατικό του προϊόντος ή στον επανέλεγχο των εργαστηριακών οργάνων.
- να καθοριστούν τμηματικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες που θα εφαρμοστούν από την εθνική αρχή επιτήρησης της αγοράς. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει, ενδεχομένως, να περιλαμβάνουν μια αρχική επικοινωνία με τον προμηθευτή του μη συμμορφούμενου προϊόντος προκειμένου να διορθώσει τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί, ακολουθούμενη - αν και όταν θεωρηθεί αναγκαίο - από την εφαρμογή των ποινών ή κυρώσεων (αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές) και την υποχρέωση της εξάλειψης των μη συμμορφούμενων προϊόντων από την αγορά.
- να τεθεί ένα «σχέδιο εργασίας» για τον έλεγχο της αγοράς, που θα ανακοινωθεί σε όλους τους φορείς, τονίζοντας ότι κανένα προϊόν δεν θα ξεχαστεί και ότι η επιτήρηση της αγοράς είναι μια δράση ρουτίνας και όχι η εξαίρεση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Fraunhofer ISI, “Evaluating the Implementation of the Energy Consumption Labelling Ordinance”, Executive Summary, Research Project on behalf of the German Federal Ministry of Economics and Technology, No. 28/00, March 2001.
2. The Swedish Energy Agency, Ten Years of Energy Labelling of Domestic Appliances 1995–2005, ER 2006:18.
3. BIS - Department for Business, Innovation and Skills, NEW LEGISLATIVE FRAMEWORK, The General National Market Surveillance Programme for the United Kingdom – 2011, December 2010.
4. Annual Report 2007 Report on the work of Energy Labelling Denmark on checking energy labelling of household appliances, air- conditioning systems and household lamps in Denmark, Energy Labelling Denmark, 2008.
5. Annual Report 2008, Report on the work of Energy Labelling Denmark on checking energy labelling of household appliances, air conditioning systems and household lamps in Denmark, , Energy Labelling Denmark, 2009.
6. Nicola King, Market Transformation Programme, 2005 Energy Label Compliance Testing Post-Consultation Report, September 2005. [Note: due to the restructuring of the DEFRA website the document can not be currently downloaded].

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του προγράμματος Come On Labels και τα επιτυγχανόμενα αποτελέσματα δημοσιεύονται στην:

www.come-on-labels.eu